

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
cu privire la constituționalitatea Hotărîrii Guvernului
Republicii Moldova nr. 155 din 24 februarie 1997 "Privind
"Centrul de Modă" S.A."

Nr.30 din 10.11.97

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.77-78/32 din 27.11.1997

* * *

În numele Republicii Moldova
Curtea Constituțională în componența:

Gheorghe SUSARENCO	- președinte, judecător- raportor
Nicolae CHISEEV	- judecător
Mihai COTOROBAI	- judecător
Nicolae OSMOCHESCU	- judecător
Ion VASILATI	- judecător

cu participarea Ludmilei Zadorojnii, grefier, deputaților în Parlament Anatol Puică și Victor Cecan - autorii sesizării, prim-vice ministrului economiei și reformelor Vitalie Slipenchi - reprezentantul Guvernului, prezenți la ședință cu împuternicirile de rigoare, conducându-se de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 155 din 24 februarie 1997.

Drept temei pentru examinarea dosarului, potrivit art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a servit sesizarea deputaților în Parlament Anatol Puică și Victor Cecan, care au solicitat recunoașterea neconstituționalității hotărîrii menționate, prin care, după cum susțin autorii sesizării, pachetul de acțiuni, aparținând statului, a fost cedat în contul stingerii datoriei unei structuri private și anume: Băncii Comerciale "EOLIS" pe motiv că hotărîrea contestată nu răspunde intereselor economiei naționale și contravine prevederilor art. 126 alin. (2) lit. a) și c) și art. 127 alin. (3) din Constituția Republicii Moldova, ce stipulează că statul trebuie să asigure protecția intereselor naționale în activitatea economică, financiară și valutară.

Examinând materialele dosarului și analizând materialele suplimentare prezentate de Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, Ministerul Industriei și Comerțului, Ministerul Justiției, Banca Națională a Moldovei, audiind raportul întocmit de judecătorul-raportor și argumentele părților expuse în ședință,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

La 24 februarie 1997 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr. 155 "Privind "Centrul de Modă" S.A.", în baza căreia pachetul de acțiuni al "Centrului de Modă" S.A., aparținând statului, în număr de 174632 acțiuni cu o valoare nominală de 1571688 lei a fost cedat Companiei de Asigurări pe Acțiuni "ASITO" pentru stingerea datoriei în sumă de 11 milioane lei a Băncii Comerciale "EOLIS" față de Compania de Asigurări pe Acțiuni "ASITO".

Deputații Anatol Puică și Victor Cecan susțin că această hotărîre a Guvernului contravine art. 126 alin. (2) lit. a) și c) și art. 127 alin. (3) din Constituție, prin care se stabilește că statul asigură reglementarea activității economice și administrarea proprietății publice ce-i aparține în condițiile legii și că proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

Curtea Constituțională consideră că la instrumentarea acestui dosar este necesar să se țină cont de dispozițiile art. 9, 46, 96, 126 și 127 din Constituție, prin care se stabilește că piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei, că

economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietate publică și privată, antrenate în concurență liberă. În aceste condiții Guvernului îi revine rolul de a exercita, în corespundere cu legea, conducerea generală a administrației publice.

În condițiile economiei de piață de orientare socială, bazată pe proprietate privată (art. 46 din Constituție) și proprietate publică (art. 127 din Constituție), antrenate în concurență liberă, consfințită constituțional de art. 126 alin. (1) din Constituție, acest rol este limitat la problemele esențiale ce apar atunci, când este vorba de apărarea și promovarea interesului public în cadrul economiei naționale.

Activitatea economică se realizează nemijlocit de către agenții economici pe baza autonomiei lor juridice. De aceea, chiar dacă acești agenți economici promovează un interes de stat sau dacă statul este proprietar al unor acțiuni în anumite societăți pe acțiuni, în cadrul relațiilor de piață din punct de vedere juridic ei sînt egali. Prin art. 127 din Constituție statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formulele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății. Deci, proprietatea publică, cu excepția celei prevăzute prin alin. (4) din același articol al Constituției, face parte din circuitul civil și poate forma obiectul urmăririi silite a creditorilor. Principiul egalității în drepturi a formelor de proprietate, consfințit de Constituție, a fost desfășurat de legiuitor în Legea cu privire la societățile pe acțiuni, Legea cu privire la faliment, Legea cu privire la Programul de privatizare pe anii 1997-1998 ș.a. În consecință, statul poartă responsabilitate pentru activitatea sa în cadrul unităților economice și pentru creanțele asupra proprietății, apărute pe parcursul activității acestora.

Argumentul autorilor sesizării că cedarea pachetului de acțiuni al "Centrului de Modă" S.A., aparținînd statului, pentru stingerea datoriei, rezultate din transmiterea creanței de către Banca Comercială "EOLIS" către Compania de Asigurări pe Acțiuni "ASITO" nu răspunde intereselor economiei naționale și prevederilor Constituției (care stipulează că statul trebuie să asigure protejarea intereselor naționale în activitatea economică, financiară sau valutară) nu poate fi acceptat, deoarece nu reprezintă un argument bazat pe drept, ci o opțiune privind oportunitatea efectuării tranzacției respective.

Oportunitatea este o categorie și o realitate a momentului, în timp ce statul de drept este o permanență, este o constantă ce trebuie să se călăuzească după justiție.

Statul de drept se fundamentează pe justiție și nu pe oportunitate. Fără a denunța categoric importanța și impactul oportunității, menționăm că ea trebuie aplicată numai în cadrul legii. Justiția se înfăptuiește numai în baza legii. Dacă legea încorporează și oportunitatea, evident, justiția o va apăra. Curtea Constituțională nu este abilitată să stabilească oportunitatea proceselor economice, ci să vegheze la respectarea Constituției.

Cît privește argumentul autorilor sesizării că, potrivit art. 127 alin. (3), proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale, Curtea Constituțională consideră că acest argument urmează să fie examinat în context cu art. 96 din Constituție. Potrivit alin. (1) din acest articol, realizarea politicii interne și externe a statului, exercitarea conducerii generale a administrației publice este asigurată de Guvern. De aici rezultă că Guvernul ca autoritate publică centrală cu competență material-generală de administrare publică are rolul de a asigura conducerea generală a acesteia.

În virtutea acestei preconizări, Guvernul desfășoară o activitate exclusiv executivă. Principala sa atribuție fiind organizarea și asigurarea executării legilor.

Potrivit art. 12 din Legea cu privire la Guvern, acesta are un șir de împuterniciri principale în domeniul economiei, inclusiv exercitarea, din însărcinarea Parlamentului, a funcțiilor de proprietar al patrimoniului statului, crearea condițiilor necesare pentru dezvoltarea

tuturor tipurilor de proprietate.

Din sensul celor expuse rezultă că Guvernul, investit cu funcții de proprietar, este în drept, cu respectarea condițiilor facultative și de procedură, dacă acestea sînt stabilite prin lege, să realizeze toate elementele dreptului la proprietate: posesia, folosința, dispoziția.

În cazul aflat pe rol la Curtea Constituțională, statul apare ca simplu acționar, cu dreptul de a ceda pachetul său de acțiuni în contul datoriei de la o societate pe acțiuni, fondată cu participarea statului, către altă societate pe acțiuni, de asemenea fondată cu participarea statului.

Curtea Constituțională consideră necesar de a se asigura respectarea obligatorie a tuturor procedurilor stabilite de legiuitor, dar aceasta nu lezează în cazul examinat dreptul statului de a-și exercita funcția de proprietar.

Pentru motivele menționate,
Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Prevederile Hotărîrii Guvernului nr. 155 din 24 februarie 1997 "Privind "Centrul de Modă" S.A." sînt constituționale.

2. Prezenta Hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova" în termen de 10 zile.

PREȘEDINTE

Gheorghe SUSARENCO

Chișinău, 10 noiembrie 1997.
Nr. 30.